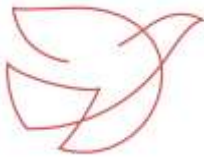

תכנית העבודה

2017

תכנית עבודה שנת 2017

תכנית העבודה של מכון ירושלים למחקרי מדיניות לשנת 2017 מציגה את הפעילות המחקרית של המכון על היבטיה המגוונים: מחקרי עומק, מחקרי הערכה ושנתונים ותכניות מיוחדות. דגש מיוחד ניתן לפרוייקט מיפוי השכונות במזרח ירושלים, הכולל בתוכו פעולות מכל מגוון ההיבטים בהם עוסק המכון.

פעילות המחקר מקיפה את כל תחומי העשייה של המכון: מחקרי ירושלים, מחקרי קיימות וסביבה, מחקרים הנוגעים לחברה החרדית ומחקרי חדשנות וצמיחה.

התכנית מציגה מחקרים קיימים שהעבודה עליהם תימשך במהלך השנה ומחקרים חדשים. המסמך מציג גם מחקרים מותנים עליהם מתקיים דיאלוג עם גורם תומך או מזמין.

מחקרים

הגירת צעירים לירושלים, ממנה ובתוכה

ראש העיר ירושלים הציב את טיפוח אוכלוסיית הצעירים בראש סדר העדיפויות של העירייה. המחקר בוחן מגמות הגירה של צעירים לירושלים וממנה, לפי קבוצות גיל, יישובים ואזורים בארץ מהם עברו לירושלים ויישובים בהם בחרו לגור מי שהיגרו מירושלים. כמו כן בודק את השכונות בהן בחרו לגור העוברים לירושלים והשכונות אותן עזבו ירושלמים למקומות אחרים בארץ. המחקר מנתח את הנתונים וכולל: לוחות, גרפים, מפות ותמצית של תמונת מצב ומגמות שינוי שעולות מתוך המידע הכמותי.

החוקרים: יאיר אסף-שפירא, ד"ר מאיה חושן
בשיתוף: האגף לתכנון אסטרטגי ומדיניות בעיריית ירושלים

תחזיות אוכלוסייה ופריסת מרכזי תעסוקה, לימוד ומוקדי פעילות אחרים -

מחקר תשתית שנועד לספק לצוות תכנית אב לתחבורה ידע, מידע ותובנות שיסייעו להפעלת מודל תחבורה חדש לעיר.

בשנת 2016 הסתיים השלב הראשון - הכנת תחזית האוכלוסייה ופריסתה באזורי התנועה בעיר ובמרחב המטרופוליני סביבה (למעלה מ- 600 אזורים). בשלב השני, עליו נשקוד ב 2017 תוכן תחזית מועסקים במרכזי תעסוקה ומוקדי הפעילות הגדולים בעיר המחוללים תנועה כגון: מוסדות חינוך ותרבות גדולים, מוקדי מסחר, אזורי תעשייה ועוד. במקביל תוכן תחזית תלמידים ופריסתם ברחבי עיר המבוססת על תחזית האוכלוסייה.

החוקרים: ישראל קמחי, ד"ר מאיה חושן, יאיר אסף שפירא, דפנה שמר
יועצים חיצוניים: משה בן אליהו, עזרא סדן ורות לבנטל.
בשיתוף: תכנית אב לתחבורה ירושלים

תכנית עבודה שנת 2017

מקורות מוסלמיים בנושא הר הבית: בין הכרה להכחשה

החלטת אונסק"ו שהתקבלה באוקטובר 2016 ועוסקת בירושלים ובהר הבית התעלמה מהזיקה היהודית להר הבית והשתמשה במונחים הערביים והאסלאמיים למקומות הקדושים בעיר. החלטה זו, התקבלה על סמך הצעה של שש מדינות מוסלמיות, היא המשך לתהליך שמתקיים בחמשת העשורים האחרונים ובו גורמים מוסלמיים מתכחשים לזיקה היהודית ההיסטורית והעכשווית לאתר הר הבית. זאת, בניגוד למקורות אסלאמיים קדומים מראשית האסלאם ולאורך הדורות, אשר הדגישו את הקשר של האסלאם למסורות יהודיות ובכלל זה את המסורות שלפיהן כיפת הסלע הוקמה במקום שהיה מזוהה עם 'מקדש שלמה'. המחקר ינתח את המקורות המוסלמיים העוסקים בירושלים ובהר הבית, לאורך התקופות השונות, ויעמוד על הגורמים המשפיעים על תהליך הכחשת הזיקה היהודית לירושלים ולהר הבית ועל מחוללי התהליך והפצתו.

החוקר: פרופ' יצחק רייטר

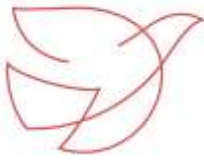
סכסוכים במקומות קדושים - הר ציון

במהלך חמש השנים האחרונות הפך הר ציון, בעל היסטוריה עשירה ומורכבת, למתחם הקדוש לבני שלוש הדתות, למוקד מתח, בו אלימות מילולית ופיזית הן חזון נפרץ. מעשי בריונות ופשעי שנאה התרחשו בהר, בעיקר נגד מוסדות נוצריים וסגל העובדים בהם. כמו כן הושחתו אריחי הקרמיקה העות'מאנית במתחם קבר דוד. מתיחות רבה התעוררה גם סביב הטקסים השנתיים שעורכות הכנסיות הנוצריות בחדר הסעודה האחרונה (הנמצא בקומה השנייה מעל קבר דוד) בחגי הפסחא והפנטקוסט (חג השבועות הנוצרי). אירועים אלה הפכו את המצב בהר ציון למוקד מסוכן ונפיץ. מטרת המחקר היא לעמוד על שורשי המתיחות שהתעוררה בשנים האחרונות בהר, לחקור את גורמיה ולהציע דרכים ואמצעים להרגעת המתחים, האלימות שהתעוררו סביב המתחם הקדוש.

החוקר: ד"ר אמנון רמון

המשא ומתן על ירושלים

מאז 1994 עוסק המכון בשאלות הגיאו פוליטיות הנוגעות לירושלים ובחשיבה על אלטרנטיבות להסדרים מדיניים עתידיים בעיר. במהלך השנים ראו אור מסמכים רבים של המכון הבוחנים אפשרויות אלה.

תכנית עבודה שנת 2017

מטרת מחקר זה היא הכנת מסמך כולל המציג את הידע הנדרש לשימושם של הנושאים והנותנים בבואם לשקול את סוגיית ירושלים: רקע גיאוגרפי ודמוגרפי, ניתוח היבטים חברתיים, מיפוי בעלי העניין בירושלים והאינטרסים שלהם וניתוח משאים ומתנים קודמים. בנוסף יפרוש המסמך אלטרנטיבות להסדרים בעיר ויבחן את יתרונותיהם וחסרונותיהם. המסמך יבחן גם צעדים אפשריים להסדרים חלקיים בהעדר הסדר כולל.

החוקרים: ישראל קמחי, פרופ' יצחק רייטר, ד"ר אמנון רמון, ד"ר ליאור להרס, ד"ר קובי מיכאל, מאיר קראוס.

דפוסי תעסוקה, צריכה וקהילה בערים החרדיות החדשות בישראל

בראשית שנת 2017 יושלם המחקר הבוחן את הערים החרדיות החדשות. המחקר מתבסס על סקר שדה שנערך בשנת 2015. תוצאות המחקר יושוו לתוצאות של מחקר דומה שנערך על ידי החוקרת בשנת 2007. השוואה זו תאפשר לעמוד על שינויים שחלו בין שני הסקרים ובאמצעותם להעריך את מגמת התמורות בחברה החרדית ואת עוצמתן.

החוקרת: ד"ר לי כהנר
בשיתוף: הפדרציה היהודית של ניו יורק והמכון החרדי למחקרי מדיניות

הישיבות התיכוניות החרדיות - שלב ב'

בשנת 2016 הושלם שלב א' של המחקר בו נערך, בין השאר, סקר אינטרנטי מצומצם בקרב הורים חרדים לאומדן ראשוני של ביקוש אפשרי ללימודים בישיבות תיכוניות חרדיות..
בשנת 2017 יוחל בשלב ב' של המחקר בו ייערך סקר אינטרנטי נרחב של הביקוש הפוטנציאלי באמצעות שאלון מפורט להורים חרדים וכן באמצעות קבוצות מיקוד.
בנוסף, נרחיב את המודל הכלכלי של הישיבות התיכוניות כדי לתת כלים מיטביים להבנת הצרכים הנדרשים להגדלת היקף המוסדות הללו.
החוקרים: פרופ' עמירם גונן, הרב בצלאל כהן, מאיר קראוס, ימית נפתלי, אליעזר הירון
בשיתוף: הפדרציה היהודית של ניו יורק

תמורות בחינוך החרדי

המחקר הוא פרי שיתוף פעולה בין המחוז החרדי במשרד החינוך לבין המרכז לחקר החברה החרדית במכון ירושלים למחקרי מדיניות

תכנית עבודה שנת 2017

שיתוף הפעולה מבוסס על כתיבת דוחות מחקר על נושאים שונים הקשורים בסוגיות ותמורות בחינוך החרדי מאז הקמתו של המחוז החרדי במשרד החינוך. הדוחות יוכנו על ידי מפקחים של המחוז בהדרכה של חוקרים מטעם המרכז לחקר החברה החרדית.

רכזת הדרכה לחוקרים: דר' ענת בארט
בשיתוף: הפדרציה היהודית של ניו יורק

שותפות חדשנות קליפורניה-ישראל

מהווה העבודה היא המשך לתכנית קליפורניה-ישראל לפיתוח. התכנית בונה פלטפורמה ליזמות גלובלית למינוף הזדמנויות לצמיחה בתחומים טכנולוגיים כגון: מים, מזון, בריאות, אבטחת אינטרנט ואנרגיה.

המיזם כולל: ארגון צוותים בין-ממשלתיים, צוותים לפיתוח כלכלי וצוותי טכנולוגיה/הדרכה ייעודיים לכל תחומי הפעילות (מים, מזון, בריאות, אבטחת אינטרנט ואנרגיה); זיהוי מידע על אפליקציות טכנולוגיות הרסניות, תחומי מפתח במחקר יישומי; פיתוח והדגמה של עבודה בשלבי היישום; הכשרה של צוותים משותפים לקליפורניה-ישראל (כחלק מתכנית עמיתי מילקן ועמיתי מילקן העולמי) וכן תכנון והקמה של תכנית השקעה בחדשנות לשותפויות חוצות מגזרים (הציבורי-הפרטי-הפילנתרופי) באתרי ביתא בקליפורניה, ישראל או בשווקים מתפתחים.

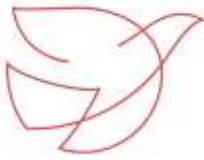
בשנת 2017 תמשיך התכנית בהוצאה אל הפועל של מפת הדרכים האסטרטגית במעבדות החידושים הפיננסיים בתחומי המים והביו-רפואה שהתקיימו בשנת 2015 ובמעבדה לחידושים פיננסיים בתחום האגריטק שהתקיימה בשנת 2016 ובתכנון מעבדה נוספת לחידושים פיננסיים בנושא האנרגיה.

במסגרת העבודה יוצבו עמיתים ברשות לחדשנות ובמשרד התשתיות, האנרגיה והמים.

החוקרים: פרופ' גלן יאגו, סטיבן זכר, אורלי מ. לנדסקרונר, ליאורה ש. פיטרס, ג'ייקוב יודל, יועצים חיצוניים

יזמת הבנייה הירוקה

המשרד להגנת הסביבה מגבש אסטרטגיה לחיזוק השימוש בטכנולוגיות ירוקות בבניית בתים ומשרדים. עבודה זו ?? היא המשך למעבדה לחידושים פיננסיים שהתקיימה בשנת 2015 והתמקדה בחיזוק הקהילה העסקית בתחום הבנייה הירוקה. במסגרת התכנית יוצב עמית במשרד להגנת הסביבה.

תכנית עבודה שנת 2017

החוקרים: פרופ' גלן יאגו, סטיבן זכר, ליאורה ש. פיטרס, ג'ייקוב יודל, אורלי מ. לנדסקרונו
בשיתוף: המשרד להגנת הסביבה

מודלים עסקיים לכלכלה מעגלית

מטרת המחקר היא לבחון קשת רחבה של מודלים עסקיים המנוצבים על פי עקרונות הכלכלה המעגלית (circular economy) במדינות שונות ברחבי אירופה ובישראל ופיתוח מודלים מסוג זה במגזרים נוספים. המודלים, הכוללים טכנולוגיות למחזור, צמצום זיהום ואשפה, שימוש חוזר והארכת חיי מוצר, כמו גם חדשנות מערכתית כוללת בדמות 'שירותיות'". המודלים ייבחנו בסקטורים נבחרים: מים, מזון, בנייה, תחבורה ועוד. הבחינה תתמקד, בין היתר, בחסמים להטמעתם של המודלים והצלחתם; מדידת הביצועים הסביבתיים של המערכות; תפקידה של הטכנולוגיה והטמעתה; התשתית הכלכלית ותרומתן של המערכות בהיבטים העסקיים והחברתיים.

על בסיס בחינה זו, תתבצע בדיקת היתכנות של הטמעת מערכות דומות בסביבות אשר עקרונות הכלכלה המעגלית אינן מיושמות בהן. התוצר הסופי של המחקר יהיה המלצות לקובעי מדיניות ברמה האירופית, יחד עם הקמת פלטפורמות וסדרה של אירועים ליצירת חיבורים בין קובעי מדיניות, יזמים, מגזר עסקי וארגוני חברה אזרחית. דגש מיוחד יושם על היבטים חברתיים של אורח חיים, התנהגות צרכנית, יחסי יצרן-צרכן ואחריות תאגידית מורחבת.

החוקרים: ימית נפתלי, שרה סטון, יובל שיפטן
בשיתוף: הנציבות האירופית למחקר וצוות הכולל אוניברסיטאות מישראל, מגרמניה, מאנגליה, מהולנד, מצרפת, מספרד, ממלטה, מפולין ומבלגיה

מחקרי הערכה

תכנית היובל - ליווי, ייעוץ, מחקר והערכה

ממשלת ישראל החליטה לאמץ את תכנית היובל כהמשך לתכנית מרום, לפיתוח הכלכלי של ירושלים בשנים 2017-2022. תחומי הפעולה העיקריים של תכנית זו, על פי החלטת הממשלה הם:

1. תיירות;
 2. תעסוקה מתקדמת (הייטק וקולנוע);
 3. איכות חיים;
 4. אקדמיה.
- הממשלה הקציבה 850 מליון ₪ לטובת התכנית המובלת על ידי המשרד לענייני ירושלים; עיריית ירושלים והרשות לפיתוח ירושלים (הרל"י).
- מכון ירושלים למחקרי מדיניות יהיה הגוף המלווה של התכנית בייעוץ, במחקר ובהערכה של התכנית. החוקרים: ד"ר מאיה חושן, ישראל קמחי, תמי גבריאלי, ימית נפתלי, אפרת סער, מיכל קורח, יאיר אסף- שפירא, דפנה שמר, ליאור רגב, עומר יניב, גלית רז-דרור, ענבר גורדון, יובל שיפטן

תכנית מרום - ליווי, ייעוץ, מחקר והערכה

תכנית מרום הייתה התכנית לפיתוח כלכלי של ירושלים בשנים 2011-2016. מכון ירושלים ליווה את ביצוע התכנית בייעוץ, במחקר, במעקב ובהערכה. בשנת 2017 יסתיימו מספר מחקרים משלימים:

- מרכיבי איכות החיים בשכונת המגורים ובעיר. מחקרי ההגירה ועיר. אקדמיה במסגרת תכנית מרום מצאו שקריטריון 'איכות חיים' הוא מרכיב משמעותי בחיבור צעירים לעיר. בעקבות זאת, מחקר המשך זה יבחן מה הם המרכיבים המגבשים את תחושת איכות החיים בעיר. החוקרים: מיכל קורח, יאיר אסף-שפירא, ליאור רגב, ד"ר מאיה חושן, תמי גבריאלי, גלית רז-דרור

- סקר משרדי study abroad במוסדות להשכלה גבוהה בחו"ל סקר זה יבחן את ההמלצות אותן נוהגים משרדי study abroad באוניברסיטאות בחו"ל לתת על מוסדות להשכלה גבוהה בישראל, ובעיקר על בי"ס לתלמידי חו"ל על-שם רוטברג באוניברסיטה העברית. הסקר יבחן עוד כיצד תופסים המשרדים את אופציית הלימודים בישראל ואת העדפות הסטודנטים. הניתוח יראה כיצד התכנית בירושלים נתפסת בעיני קהל יעד משמעותי לעיר.

תכנית עבודה שנת 2017

תוצאות המחקר יסייעו לתכנן את השיווק של לימודים בירושלים לתלמידים באוניברסיטאות בחו"ל.

החוקרים: יאיר אסף-שפירא, ליאור רגב, ד"ר מאיה חושן.

• גורמי ההשפעה העיקריים בבחירת מוסד לימוד אקדמי

המחקר ינסה לעמוד על השיקולים העיקריים (הגלויים והסמויים) של סטודנטים בבחירת מוסד לימוד בישראל. כמו כן ינתח את מערכי השיווק אליהם נחשף הסטודנט וינסה לעמוד על יעילותם.

המחקר יבחן גם מהם התמריצים היכולים להשפיע מהותית על החלטת הסטודנטים בבחירת מוסד לימוד.

החוקרים: ליאור רגב, יאיר אסף-שפירא, ד"ר מאיה חושן.

המכון יוציא לאור סיכומים חמש שנתיים על כל אחד מהתחומים בהם עסקה התכנית במשך חמש שנות פעילותה: תיירות, אקדמיה ותעשיות עתירות ידע.

תכנית להנגשת המדע לתלמידי המגזר החרדי

מכון ירושלים מלווה, זו השנה השלישית, את תהליך ההערכה הפנים-ארגונית בשבעה מוסדות תרבות ומדע בירושלים, אשר משתתפים בתכנית להנגשת תכנים הקשורים במדעים ובטכנולוגיה לילדים ונוער בקהילה החרדית. המוסדות המלווים פונים לאוכלוסייה החרדית בירושלים ומחוצה לה ומציעים תכנים מותאמים ורלוונטיים לעולם התוכן החרדי, הן בפורמט של חוגים והן בפעילויות חד-פעמיות מגוונות.

החוקרת: אפרת סער

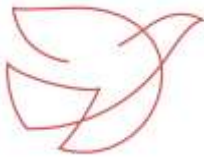
בשיתוף: הקרן לירושלים

ה.ל.ל - האגודה ליוצאים לשאלה

מחקר הערכה שיבחן את אפקטיביות פעולות הסיוע של עמותת ה.ל.ל.: מקלט, דירות מעבר וייעוץ אישי. העמותה מסייעת לחרדים, המבקשים לצאת מהעולם החרדי, להשתלב בחברה.

החוקרות: מיכל קורח, ד"ר מאיה חושן

בשיתוף: הקרן לירושלים

תכנית עבודה שנת 2017

שנתונים

שנתון סטטיסטי לירושלים - עברית-אנגלית ועברית-ערבית

מדי שנה מפרסם המכון שנתון סטטיסטי על העיר במהדורה עברית-אנגלית. השנתון מכיל כ-250 לוחות וגרפים ובהם נתונים עדכניים על: שטח, אקלים, אוכלוסייה, הגירה, רמת חיים, עבודה, תעשייה, שירותים, בינוי, תחבורה, תיירות, חינוך, תרבות וספורט, בריאות, רווחה, תקשורת, סדר ציבורי, דת, תקציב עירוני ועוד. השנה יראה אור השנתון הסטטיסטי לירושלים מס' 31;

בשנת 2016 תורגם וראה אור, לראשונה, השנתון הסטטיסטי לירושלים בשפה הערבית (ערבית-ערבית). בשנת 2017 יראה אור שנתון מס' 2.

צוות השנתון: עורכת ראשית: ד"ר מאיה חושן

החוקרים: יאיר אסף-שפירא, אלון קופרארד, דפנה שמר

יו"ר ועדת ההיגוי: ישראל קמחי

חברי ועדת ההיגוי: גרשון בינט, יהושע בירוטקר, אוליביה בלום, פרופ' סרג'ו דלה-פרגולה, אורן היר, בנימין וייל, ד"ר אחמד חליחל, פנינה צדקה, ניצה (קלינר) קסיר, גיל ריבוש, אריאלה רג'זאן
בשיתוף: עיריית ירושלים, הרשות לפיתוח ירושלים, כנסת ישראל וקרן לייכטאג

שנתון סטטיסטי של החברה החרדית בישראל

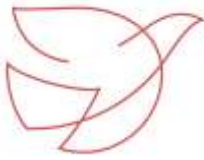
הפרסום מציג מידע מקיף אודות החברה החרדית בישראל ומעניק תמונה סטטיסטית כוללת ומעודכנת לשימושם של מקבלי החלטות, מעצבי מדיניות, חוקרי החברה החרדית ובעלי עניין בחברה זו. השנה השנתון יראה אור במהדורה אינטרנטית.

צוות השנתון: ד"ר מאיה חושן, ד"ר לי כהנר, ד"ר גלעד מלאך, דפנה שמר

בשיתוף: המכון הישראלי לדמוקרטיה

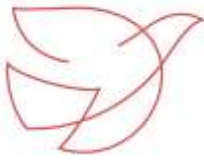
על נתוני ירושלים 2017 - מצב העיר ומגמות שינוי

פרסום המלווה את השנתון הסטטיסטי. הפרסום מנתח את המצב הקיים ומגמות השינוי וההתפתחות בעיר לאורך השנים. רואה אור גם באנגלית.

תכנית עבודה שנת 2017

החוקרים: ד"ר מאיה חושן, מיכל קורח, יאיר אסף-שפירא, דפנה שמר, שרה סטון, אלון קופרארד

פרויקט 'מיפוי שכונות'

שכונות מזרח ירושלים - מחקר

המידע על השכונות הערביות במזרח ירושלים לוקה בחסר, הן מבחינת הידע הכללי והן מבחינת המאפיינים החברתיים והפוליטיים של התושבים הערבים. אין גם נתונים מספיקים על צרכיה הכלכליים, החברתיים, החינוכיים והתרבותיים של האוכלוסייה הערבית במזרח העיר, ועל מצב השירותים הציבוריים והתשתיות לסוגיהן בחלק זה של העיר. במכון ירושלים ובמוסדות אחרים בעיר (עיריית ירושלים, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה), נצבר ידע בתחומים: הכלכלי, החברתי, השירותים והתשתיות. ידע זה אינו שלם ואינו מעובד במתכונת שתאפשר מחקר ממוקד ומעמיק. מכון ירושלים מוביל מחקר רב-שנתי על השכונות הערביות במזרח העיר במספר ממדים: איסוף מידע כמותי על האוכלוסייה ומבנה הגילים שלה; המבנה החברתי של השכונות; הצרכים והחוסרים של השכונות השונות בשירותי ציבור, באפשרויות הבנייה והפיתוח, במצב התשתיות (דרכים, מים, ביוב, חשמל ותקשורת) במצב הכלכלי של התושבים, במצב התכנוני ועוד. איגום מאגרי מידע, סיורים בשטח ודיון עם תושבי השכונות מאפשרים להשלים את תמונת המצב בשכונות מזרח העיר. על פי הצרכים ואפשרויות המימון יפתח המכון מחקרי משנה נושאים ברמת המאקרו במטרה להאיר בעיות ייחודיות המחייבות התייחסות וטיפול מיידיים בנושאים כגון: החינוך; התכנון והבנייה. עד כה סיים צוות המחקר את העבודה על השכונות הבאות: בית חנינא, צור באהר, א-טור, ואדי ג'וז, עיסאווייה וג'בל מוכבר. על שכונות אלו התפרסמו העבודות בעברית ובערבית.

בשנת 2017 יתבצע מחקר על השכונות הבאות: אבו תור, ראס אל-עמוד ושועפאט החוקרים: פרופ' יצחק רייטר, ישראל קמחי, אחמד אסמר, יערה איסר, גלית רז-דרור

שכונות מזרח ירושלים - 'שולחנות עגולים'

לצד עבודת המחקר על 'מיפוי שכונות' במזרח ירושלים ימשיך המכון בארגון 'שולחנות עגולים' שיעסקו במצבן של השכונות ובעיות מרכזיות המצריכות טיפול ומענה מצד הרשויות וקידום פתרונות וצעדי מדיניות מעשיים. בשולחנות העגולים ישתתפו נציגי התושבים בשכונות, מתכננים, מהנדסים ומומחים, נציגי העירייה והממשלה, חברי מועצת העיר ונציגים של ארגוני חברה אזרחית. מטרת כינוס השולחנות העגולים היא לקדם ערוץ דיאלוג ישיר ומתמשך בין הנהגת התושבים הערבים במזרח ירושלים לבין הרשויות המוניציפאליות במטרה להביא לשינוי מדיניות בנושא ומתן מענה ראוי לצרכים ולבעיות בשכונות.

החוקרים: פרופ' יצחק רייטר, גלית רז-דרור
בשיתוף: קרן פרידריך נאומן לקיום החרויות - ירושלים

תכנית עבודה שנת 2017

גישה למזרח - הנגשת נתונים השוואתיים על שכונות מזרח ירושלים הערביות

על בסיס פרויקט 'מיפוי שכונות' ו'שולחנות עגולים' יוקם אתר-משנה באתר האינטרנט של המכון אשר ירכז את כל הנתונים על השכונות הערביות באופן השוואתי וינגיש לציבור הרחב את המידע על תשתיות, שירותים, אוכלוסייה וחברה.

החוקרים: ישראל קמחי, פרופ' יצחק רייטר, אחמד אסמר, אראלה גנן, גלית רז-דרור

מודלים לניהול שכונות מזרח ירושלים

המחקר יבחן מודלים שונים לניהול אפשרי של שכונות מזרח ירושלים, בשיתוף נציגות התושבים. המודלים יבדקו אפשרויות ליעול, ולפישוט תהליכי פיתוח ואספקת שירותים, שילוב המנהיגים המקומיים בתהליך ומציאת פתרונות לבעיות כרוניות של השכונות הערביות.

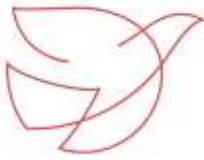
החוקרים: פרופ' יצחק רייטר, שרה סטון, אחמד אסמר, יערה איסר וגלית רז-דרור

קרקע, תכנון ובנייה בשכונות הערביות במזרח ירושלים

שאלת התכנון והבנייה, המשולבת בזמינות ובשימושי קרקע והסדרי הבעלות עליה, היא אחת הבעיות המובילות בשכונות הערביות במזרח ירושלים. המחקר יעסוק בסוגיות הבאות: מחסור בעתודות קרקע לפיתוח ולצורכי ציבור; הסדר קרקעות ובעיית הבעלויות כחסם בתהליך התכנון; סוגיית התכנון הכולל מול תכנון ביוזמת התושבים; בנייה לא-חוקית; מצוקת הדיור והמחסור בשטחי ציבור ובשטחי מסחר; אחוזי בנייה; בעיות תשתית ומערכת הדרכים; מקומות חנייה ברחובות הראשיים והגבלת הבנייה על ידי גנים לאומיים.

המחקר יבדוק את הסוגיות המרכזיות הללו ויציע פתרונות והמלצות למקבלי ההחלטות.

החוקר: ישראל קמחי

תכניות

תכנית עמיתי מילקן

תכנית 'עמיתי מילקן' היא תכנית העמיתים המובילה בישראל בתחום הפיננסים והכלכלה. מטרת התכנית לפתח הון אנושי שישתלב גם בסקטור הציבורי. עמיתי מילקן שובצו השנה, במשרדים הבאים: האוצר, המועצה הלאומית לכלכלה, המשרד להגנת הסביבה, הרשות לחדשנות (לשעבר משרד המדען הראשי), המוסד לביטוח לאומי ומשרד האנרגיה. התכנית כוללת סמינר מחקרי בבית הספר למינהל עסקים באוניברסיטה העברית וסמינר מחקרי שבועי במכון ירושלים. כחלק מתכנית העמיתים לשנת 2016-2017, ישתתפו סטודנטים מהאוניברסיטה העברית בסמינר שטח בקליפורניה במסגרת שותפות קליפורניה-ישראל, אשר יכלול גם השתתפות בכנס העולמי של מכון מילקן בלוס אנג'לס וביקור בפרויקטים חדשניים של הממשל הפדראלי והממשל המקומי בקליפורניה.

החוקרים: סטיבן זכר, פרופ' גלן יאגו, ג'ייקוב יודל, ליאורה ש. פיטרס, אורלי מ. לנדסקרונר ויועצים נוספים

עמיתי מילקן - תכנית הבוגרים

במטרה להמשיך ולחזק את ההון האנושי הקיים בישראל תופעל תכנית שבמסגרתה יקבלו בוגרי תכנית עמיתי מילקן הכשרות בתחומים מגוונים כמו תכני מדיה חברתית, נטוורקינג והעשרה.

מטרה נוספת של התכנית היא לייצר רשת חברתית שתהווה בסיס לצמיחה והעשרה של המשתתפים כיחידים וקבוצה. בוגרי התכנית משולבים בתפקידים מובילים בממשלה, במגזר השלישי, באקדמיה בתעשייה ובשירותים פיננסיים פרטיים.

החוקרים: סטיבן זכר, פרופ' גלן יאגו, ג'ייקוב יודל, ליאורה ש. פיטרס, אורלי מ. לנדסקרונר ויועצים נוספים

תכנית עבודה שנת 2017

פורום ירושלים והסכסוך: בין המצב הנוכחי לבין אלטרנטיבות עתידיות

החל משנת 1993 עוסק צוות חוקרים במכון ירושלים בחשיבה על הסוגיות הגיאוגרפיות-פוליטיות הנוגעות לירושלים. מטרות הצוות הן להביא בפני קובעי מדיניות מידע אמין ועכשווי על המגמות הדמוגרפיות, החברתיות והפוליטיות במזרח ירושלים; לגבש חלופות לניהול העיר באין הסדר מדיני וחלופות להסדר עתידי.

הצוות עוסק במגוון נושאים: ניתוח המציאות המורכבת במזרח ירושלים והמגמות הנוכחיות, מיפוי העמדות והאינטרסים של הצדדים, לימוד הלקחים ממשאים ומתנים קודמים ובחינת חלופות להסדרי ביניים והסדרי קבע.

מרכז הצוות: ד"ר אמנון רמון

חברי הצוות: ד"ר חגי אגמון-שניר, אורה אחימאיר, יאיר אסף-שפירא, דוד ברודט, תא"ל (מיל) אודי דקל, פרופ' משה הירש, דן הלפרין, אריק וירצבורגר, ד"ר מאיה חושן, מר יעקב יניב, ד"ר הלל כהן, ד"ר ליאור להרס, פרופ' רות לפידות, ד"ר קובי מיכאל, ראובן מרחב, פרופ' רובי סייבל, ישראל קמחי, מאיר קראוס, דני רובינשטיין, פרופ' יעל רונן, פרופ' יצחק רייטר, רוני שקד, ד"ר עמנואל שרון, שלום תורג'מן, אל"מ (מיל) ד"ר דני תרזה

פורום מדיניות תכנון למרחבי מפגש ואינטראקציה בירושלים

מטרת הפורום למרחבי מפגש ואינטראקציה משותפים בירושלים היא לייצר חשיבה עירונית רוחבית בכל ההיבטים הקשורים לאינטראקציה בין האוכלוסיות בחיי היום-יום. קיים צורך באיסוף מידע, על בסיס קבוע, בנוגע לפוטנציאל ולאיומים הגלומים במרחבים משותפים שונים בעיר. במקביל, יש לפתח תכנון מתארי ופיזי למרחבי שיתוף אלה במטרה לשפר את הסיכוי למפגש לאלים וחיובי בין האוכלוסיות.

הפורום יוקם בשיתוף פעולה של מכון ירושלים למחקרי מדיניות וקרן קונראד אדנאואר ישראל. במהלך 2017 תתקיימנה 6 סדנאות בהן ישתתפו מומחים ממגוון תחומי ידע. בסופו של התהליך יופק מסמך מדיניות.

החוקרים: ד"ר אמנון רמון, מריק שטרן, יערה איסר
בשיתוף: קרן קונראד אדנאואר ישראל

פורום קידום הקיימות בירושלים

שיתוף פעולה בין ארגוני, המורכב ממספר ארגוני חברה אזרחית בירושלים ומעובדי הקיימות בעיריית ירושלים ומהווה פלטפורמה למפגש, החלפת ידע, ניסיון, מידע ודעות, הפועל במסגרת

תכנית עבודה שנת 2017

מטרת העל של קידום קיימות עירונית בירושלים. הפורום פועל כקבוצת עבודה מקצועית וכבמת ייעוץ ותמיכה בין-ארגונית שוטפת.

הקבוצה מאגדת את אנשי המקצוע בתחום הקיימות העירונית בירושלים ונועדה להעצים תהליכים משותפים, למנף, לאחד ולתכלל מטרות ומשאבי פעילות, ולמרכז את נושא הקיימות לכל תחומי המדיניות והפעילות העירונית, בשתי רמות: האחת, בפעילות העירונית השוטפת, בערייה פנימה והחוצה, והשנייה בפעילות האזרחית - חיבור ורישות בין ארגוני השטח. קיומה של ההתארגנות מונע עבודה כפולה ופעילויות שמטרתיהן זהות אך פעולותיהן סותרות.

מכון ירושלים יזם את הפורום בשיתוף פעולה עם הקרן לירושלים ומרכז את פעילות הפורום.

החוקרות: תמי גבריאלי, אראלה גנן

בשיתוף: הגן הבוטני, החברה להגנת הטבע, מרכזי הקיימות בעריית ירושלים, הקרן לירושלים

פורום חוקרי החברה החרדית

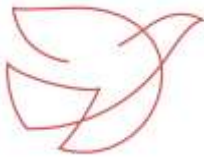
במסגרת המרכז ימשיכו להתקיים, בשנת 2017, מפגשי פורום של החוקרים העוסקים בחברה החרדית. בפני הפורום מוצגים מחקרים העוסקים בחברה החרדית אשר נערכו לאחרונה במוסדות המחקר השונים בארץ ובחו"ל.

מרכז הפורום: פרופ' עמירם גונן
בשיתוף: הפדרציה היהודית של ניו יורק

כתב העת האקדמי 'חקר החברה החרדית'

כתב העת הוא אקדמי-שיפוטי ומופיע בעברית במהדורה אלקטרונית החל משנת 2014. המאמרים עולים לאתר האינטרנט של כתב העת, בתוך אתר האינטרנט של המרכז לחקר החברה החרדית של המכון עם השלמת תהליך העריכה והשיפוט.

עורך כתב העת: פרופ' עמירם גונן
בשיתוף: הפדרציה היהודית של ניו יורק

המאגר הביבליוגרפי המוער של מחקרי החברה החרדית

המאגר הוקם בשנת 2014 על ידי ד"ר שלמה טיקוצ'ינסקי ומכיל, עתה, קרוב ל-1,500 רשומות של פרסומים מחקריים על החברה החרדית. כל רשומה מכילה, מלבד הפרטים הביבליוגרפיים המקובלים והקישורית לאינטרנט, אם קיימת, תקציר התוכן והמתודולוגיה של הפרסום.

עורך: פרופ' עמירם גונן

בשיתוף: הפדרציה היהודית של ניו יורק

פרויקטים מותנים

מחקרים

מחקר אדמות כנסייה בירושלים

בירושלים קרוב ל-5,000 דונם קרקעות ומבנים השייכים למוסדות נוצריים, לכנסיות ולמנזרים. הריכוז הגדול של קרקעות אלה הוא בעיר העתיקה וסביבתה, על רכס הר הזיתים. במערב ירושלים שטחים נרחבים נמצאים ברחוב יפו; ברחוב הנביאים; בין הרחובות קרן היסוד, אחד העם וז'בוטינסקי; מתחם גן פעמון הדרור; גן בלומפילד; עמק המצלבה; בשכונות: סן סימון, רחביה, ניות ועין כרם. נושא סיום תקופת החכירה של דירות על אדמות הכנסייה בירושלים ורכישת הזכויות על-ידי יזמים פרטיים, הוא שהעלה את הנושא על סדר היום הציבורי. בשל הבעייתיות הכלכלית ומיקום האדמות במקומות מרכזיים בעיר, קיים צורך להעמיק ולחקור את הנושא על היבטיו השונים ולהגיש המלצות לקובעי המדיניות בנושא.

החוקר: ישראל קמחי

תיעוד התפתחות הרכבת הקלה - תכנית אב לתחבורה

הרכבת הקלה, הפועלת בעיר, עשתה שינוי משמעותי במערכת התחבורה הציבורית. צוות תכנית אב לתחבורה ירושלים האחראי על תכנון המערכת כולה, מבקש לתעד את התהליך, ההפעלה והתמורה שהביאה הרכבת. התיעוד יעסוק בהיסטוריה של התכנון, ההקמה והתפעול של הרכבת מיום שהחלה לפעול בעיר ועד היום. התיעוד אמור לראות אור כאלבום מפואר ובו תכניות, תמונות, שרטוטים ודברי הסבר.

החוקרים: ישראל קמחי, ליאור רגב, יאיר אסף שפירא, עומר יניב
בשיתוף: צוות תכנית אב לתחבורה ירושלים.

התפתחות רשת הכבישים בירושלים מאז 1967 - תכנית אב לתחבורה

צוות תכנית אב לתחבורה ירושלים הזמין מחקר מקיף על תולדות התפתחות מערכת הכבישים בעיר מאז איחודה.
המחקר יראה אור כאלבום שישלב טקסטים ותמונות, כמו גם תשריטי תכניות, ונתונים על התפתחות התנועה בעיר.

החוקרים: ישראל קמחי, ליאור רגב, יאיר אסף שפירא, עומר יניב
בשיתוף: צוות תכנית אב לתחבורה ירושלים

מודלים לפיתוח מזרח ירושלים

קידום ופיתוח מזרח העיר מצריך לא רק שינוי מדיניות והקצאה משמעותית של משאבים אלא גם בחינה של המערך הניהולי הקיים, הרחבת סמכויותיו, הגדלת משאבים משמעותית לטובת מזרח העיר ושינוי מדיניות.

המחקר יבחן את המודל הקיים ויציע מודלים לניהול אלטרנטיבי, תוך בחינת המבנה הארגוני המתאים, סוגיות המעמד המשפטי של מזרח העיר, שילוב התושבים בניהול, תהליכי המעבר והמשמעויות העירוניות והמדיניות של שינוי זה.

המחקר יבחן גם מקרים דומים של גופי ניהול באזורים מורכבים.

החוקרים: פרופ' יצחק רייטר, ד"ר אמנון רמון, ישראל קמחי, יערה איסר, אחמד אסמר, גלית רז-דרור,
ימית נפתלי, שרה סטון, יועצי תוכן רלבנטיים

אינטראקציות בין יהודים לערבים בירושלים

מרקם החיים בין שתי האוכלוסיות החיות בירושלים נפיץ ושברירי ומכיל שתי מגמות סותרות: האחת - שילוב פונקציונאלי גובר של ערביי מזרח ירושלים במגוון תחומים בחיי היום-יום במערב העיר. המגמה השנייה היא של הקצנה דתית ולאומנית בקרב שתי האוכלוסיות. גדר ההפרדה יצרה תלות גדולה יותר של האוכלוסייה הערבית בשוק העבודה במערב העיר ובשימוש בתשתיות העירוניות ואילו תנאי החיים הקשים הביאו להקצנה דתית.

תכנית עבודה שנת 2017

השילוב בין האוכלוסיות הביא לשימוש משותף במרחבים כמו: קניונים, פארקים ומקומות עבודה. אופי המפגשים משתנה בהתאם לנסיבות הפוליטיות, המיקום הגיאוגרפי, הקונטקסט התרבותי ואופי האוכלוסיות המעורבות. ההנחה היא ששיתוף זה יגבר כל עוד המציאות הביטחונית תאפשר זאת. שילוב זה במציאות הנפיצה עלול להגביר את האיבה ואת עוצמת האלימות בעיר, כל עוד אין מדיניות מכוונת הפועלת לשילוב חיובי בין האוכלוסיות.

מחקר זה יבחן וינתח את המתרחש במרחבי החיים המשותפים בין יהודים לערבים בירושלים בתחומים הבאים: תעסוקה, השכלה, מסחר, פעילות פנאי ועוד. המחקר יבחן מהם הגורמים המשפיעים על טיבם של המפגשים במרחבים אלה ואת האופן בו הם משפיעים על העמדות של שתי האוכלוסיות, אחת כלפי השנייה. המחקר ימשיך וישלים את המחקר שנערך במכון בשנה האחרונה בו נבדקו השיתופים בין שתי הקהילות בשוק העבודה.

המחקר יבחן 4 מרחבים משותפים:

1. מסחר וצריכה - דפוסי המפגש ויחסי צריכה, עבודה וכלכלה בין יהודים וערבים הנפגשים כלקוחות ו/או כעובדים וכבעלי עסקים בקניונים, בשווקים ובמרכזי מסחר;
2. השכלה גבוהה - דפוסי המפגש בין סטודנטים ואנשי סגל יהודים וערבים בקרב הלומדים/מועסקים באוניברסיטאות, מכללות, מוסדות להכשרה מקצועית ובתי ספר;
3. מערכת הבריאות - דפוסי המפגש בין יהודים וערבים הנפגשים כמטופלים/מטפלים ועובדי מנהל בבתי חולים, במרפאות, בבתי מרקחת ובטיפות חלב;
4. פנאי, בילוי וספורט - דפוסי המפגש בין יהודים וערבים המבלים, זה לצד זה, בפארקים, מתקני ספורט, בתי קולנוע, גן החיות ומרחבי פנאי ובילוי נבחרים.

המחקר יגדיר אסטרטגיות לשם יצירת תשתית של פעילות חיובית במרחבים המשותפים עבור מקבלי ההחלטות ובראשם עיריית ירושלים, מוסדות התכנון והגופים הממשלתיים וכן עבור הקהילה האזרחית והעסקית הפועלים במרחב.

החוקרים: מריק שטרן, אחמד אסמר, יערה איסר

פיתוח ענף התיירות בישראל

לאור ניסיונו הרב בסוגיות התיירות ניגש המכון למרכז של משרד התיירות בשני נושאים:

1. דרכי לינה אלטרנטיביות בחדרים ודירות המושכרים לזמן קצר על ידי אנשים פרטיים, המחקר יבדוק כיצד מטופל הנושא בערים שונות בעולם ומה המדיניות אותה יש לנקוט לגבי התופעה ההולכת ומתרחבת הפוגעת במידה זו או אחרת ברווחיות בתי המלון;
2. כיצד ענף התיירות אמור להיערך, בעיתות של משברים, כמו פעולות איבה לסוגיהם ומשברים אחרים. המחקר יבדוק את הנושא לאור הניסיון של ערים אחרות בעולם שחוו משברים דומים.

החוקרים: ישראל קמחי, עומר יניב, ליאור רגב

כלכלת שיתוף - בחינת סוגיות ופיתוח כלים להובלת מדיניות בתחום

לכלכלת שיתוף יש פוטנציאל לייצר תועלות כלכליות-חברתיות-סביבתיות נרחבות בתחומים רבים כמו: תיירות, דיור, תחבורה, קהילה, מרחבים ציבוריים וניהול עירוני. למרות זאת היא מעוררת התנגדויות רבות, הן של גורמים עסקיים והן של גורמים ציבוריים וממשלתיים. ברמת השלטון המרכזי בארץ וברוב העולם, חסרה עדיין ההכרה בפוטנציאל ובתועלות של כלכלת שיתוף ולא נעשים, כיום, מהלכים רחבים על מנת להסדיר ולעודד אותה. נושא ההשלכות של כלכלה זו טרם נבדק לאורך שנים ולרשויות המקומיות אין כלים להתמודד עם המודל ולתמוך בו. מטרת המחקר היא לנסח נייר עמדה שיכלול את בסיס הידע הנוכחי כדי להעריך את ההשלכות, הסכנות והתועלות של כלכלת שיתוף. מתוך המחקר יגזרו כלי מדיניות רגולטיביים לשלטון המרכזי והמקומי על מנת להגביר את התועלות והפוטנציאל הכלכלי-חברתי-סביבתי של המודל המתפתח ולמנוע את המחסומים והסיכונים הקיימים והעתידיים של התחום.

החוקרות: ולרי ברכיה, תמי גבריאלי, גלית רז-דרור, אראלה גנן, ענבר גורדון.

חוקרים שותפים: WEconomize, מומחים בתחום

דיור שיתופי כמודל לקידום דיור בר השגה מקיים בערים

אחד היישומים המעניינים ובעלי הפוטנציאל בתחום כלכלת שיתוף הוא תחום השימושים המשותפים בחללים. בעוד שימוש משותף בחללי עבודה מוכר וידוע (wework ודומיהם), בנושא מגורים היישומים עדיין בתחילת הדרך. המחקר יבנה מודל של דיור שיתופי אשר יגדיר מחדש את המרכיבים הפרוגרמטיים של הדירה ויבנה מודלים אפשריים של שיתוף והגדרה מחדש של החלוקה בין שטחים פרטיים, משותפים וציבוריים. מודלים אלה יאפשרו לשכונות לנצל את המרחב באופן מיטבי ולחזק את הקהילות החיות בהן. בנוסף, ניתן יהיה לפתח מאפיינים נוספים של שיתוף כמו בתחומי תחבורה ונגישות. מודל הוליסטי שכזה עשוי להיות מתאים לשכונות חדשות הנמצאות כיום בתהליכי תכנון על מנת לתת פתרונות מגוונים יותר למצוקת הדיור בארץ.

החוקרות: ולרי ברכיה, תמי גבריאלי, גלית רז-דרור, אראלה גנן, ענבר גורדון.

חוקרים שותפים: WEconomize ומומחים

חיזוק ופיתוח כלכלה מקומית ביישובי פריפריה

תכנית עבודה שנת 2017

הוגשו שתי הצעות לאיחוד האירופי במסגרת יוזמה של האיחוד לפתח פרויקטים ישראלים העוסקים בחיזוק יישובי פריפריה. ההצעות התמקדו בחיזוק הכלכלה המקומית ביישובים חלשים בפריפריה.

החוקרות: ולרי ברכיה, תמי גבריאל, גלית רז-דרור, אראלה גנן
בשיתוף: מרכז השל לקיימות, עיריית רהט, עיריית בית שאן

מודלים פיננסיים לירושלים

המחקר יעסוק בפיתוח פעילויות לחיזוק נכסי קהילה ופיתוח כלכלי של אזור ירושלים. פעילויות אלו יעסקו בשני תחומים עיקריים: מימון אסטרטגיה לעיצוב מכשיר פיננסי כלכלי חדש לגיוס הון להשקעה לתכנית השקעות בירושלים וחיזוק הבסיס הכלכלי, התרבותי ואזרחי של העיר; חיזוק הנכסים האזוריים, כולל פיתוח של מודלים 'עסקיים' בני קיימא עבור נכסים אזוריים שנבחרו. הפעילויות המוצעות ידונו במסגרת 'המעבדה לחדשנות ירושלים'.

החוקרים: סטיבן זכר, פרופ' גלן יאגו, ג'ייקוב יודל, ליאורה ש. פיטרס, אורלי מ. לנדסקרונר ויועצים נוספים

מימון לפיתוח קהילתי

בהתאם לממצאי המעבדה לחידושים פיננסיים שנערכה במימון קרן סיטי, נשתף פעולה עם האגודה הישראלית להלוואות ללא ריבית (IFLA) בגיבוש אסטרטגיה ותכנית להקמת מוסד פיננסי חדש לפיתוח קהילתי (CDFI).

בעבודה זו זה יהיו מעורבים עמית שיוצב במוסד לביטוח לאומי ועמית נוסף שיוצב באגף החשב הכללי, משרד האוצר,

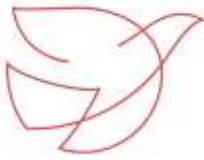
החוקרים: סטיבן זכר, פרופ' גלן יאגו, אורלי מ. לנדסקרונר, ג'ייקוב יודל, ליאורה ש. פיטרס

ניהול פיתוח אזורי

עבודה זו תבחן את תפקידן של הרשויות המקומיות והאזוריות במימון וניהול פרויקטים, תכניות ופעילות של השלטון המקומי.

בעבודה יהיה מעורב עמית שיוצב במועצה הלאומית לכלכלה, במשרד ראש הממשלה,

החוקרים: חוקרי המכון

תכנית עבודה שנת 2017

מימון שיקום נחלים

עבודה זו תתמקד בפיתוח גוף למימון שיקום נחלים שתסמן פתרונות של יוזמות חוצות גבולות ותת-ריבוניות למימון וניהול נכסים של ערוצי נחלים. העבודה תשמש למיסוד ומינוף של פעילות לניקוי נחלים ולפעילות כלכלית מצטברת, כגון פיתוח אזורי תיירות.

החוקרים: פרופ' גלן יאגו, מימי קפלן, סטיבן זכר, ליאורה ש. פיטרס

הרחבת השתתפותה של ישראל בפרויקטים בינלאומיים במדינות מתפתחות

עבודה זו תספק כלים שיאפשרו קבלת מימון לפיתוח ציבורי ופרטי כדי לאפשר מעורבות ישראלית נרחבת יותר בפיתוח שווקים מרכזיים.

המטרה היא להרחיב את השתתפותה של ישראל בפרויקטים בינלאומיים העוסקים בפיתוח כלכלי ומתמקדים במדינות העניות ביותר בעולם: באפריקה, באסיה ובאמריקה הלטינית.

המעבדה לחידושים פיננסיים תעסוק במציאת מענה לבעיות, לקשיים ולמגבלות כדי לאפשר הרחבה של הפעילות הישראלית באסיה, באפריקה ובשווקים מתפתחים אחרים ברחבי העולם.

במסגרת העבודה יוצב עמית באגף החשב הכללי, משרד האוצר

החוקרים: פרופ' גלן יאגו, סטיבן זכר, ג'יקוב יודל, ליאורה ש. פיטרס, אורלי מ. לנדסקרונר

מימון אזורי לנכסי מורשת

במסגרת מחקר זה תתקיימנה מספר מעבדות לחידושים פיננסיים ולצדן מחקר יישומי ומידול כלכלי. המחקר ישתמש בשיטות חדשות בתחום הארכיאולוגיה הממוחשבת, אותן מפתחים במכון QUALCOMM באוניברסיטת קליפורניה בסן דייגו. המחקר יעסוק בפיתוח מודלים בקפריסין, ביוון ובישראל.

החוקרים: סטיבן זכר, פרופ' גלן יאגו, ג'יקוב יודל, מימי קפלן, ליאורה ש. פיטרס

תכניות

הטמעה ויישום של מדיניות לקידום אורח חיים מקיים ברשויות המקומיות

תכנית המשך לתכנית 'קיימות עירונית' שתעסוק בהטמעת ההמלצות שגובשו וחיזוק התרבות הארגונית של קיימות עירונית בקרב הרשויות המקומיות לטובת תושבי הערים והיישובים ברחבי הארץ. במסגרת התכנית תיבדק תמונת המצב הנוכחית באמצעות מערכת המדדים שנבנתה.

בשלב הראשון יעביר צוות התכנית לבעלי התפקידים בעיריות מערך הכשרות בנושאים הרלוונטיים: שינוי הרגלי הצריכה, כלכלת שיתוף ככלי עבודה לפיתרון אתגרים עירוניים, שימוש גמיש במרחבים ציבוריים ועוד.

בשלב השני תיבחרנה מספר רשויות מקומיות, לפי קריטריונים שונים, להן תיבנה תכנית פרטנית להטמעת תהליכי קידום קיימות במסגרת העבודה השוטפת של הרשות. בבחירת הרשויות יושם דגש בקידום נושא הקיימות בקרב אוכלוסיות ספציפיות: ערבית, חרדית, צעירים, אזרחים ותיקים ועוד.

החוקרים: ולרי ברכיה, תמי גבריאלי, גלית רז-דרור, אראלה גנן, ענבר גורדון וחוקרים חיצוניים

עמיתים גלובליים

תכנית דו-שנתית שפותחה על-ידי מרכז מילקן במכון, בשיתוף הפקולטה לחקלאות באוניברסיטה העברית.

בשנה הראשונה ילמדו העמיתים לתואר שני בין-לאומי בלימודי פיתוח המרחב הכפרי (International MSc Program in Development Practice (MSc-DP)).

בשנה השנייה ישובצו העמיתים לעבודה במגזר הציבורי, העסקי או בקבוצות פיתוח ובמקביל הם יבצעו מחקר שייושם במדינות מהן הם מגיעים.

החוקרים: סטיבן זכר, פרופ' גלן יאגו, אורלי מ. לנדסקרונר, ג'ייקוב יודל, ליאורה ש. פיטרס

מחקרי הערכה

היחידה לפיתוח ויזמות במזרח ירושלים

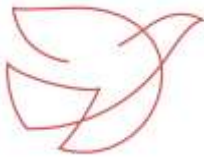
המחקר יעריך מספר פרויקטים המתבצעים, בשנים האחרונות, על ידי היחידה לפיתוח ויזמות במזרח ירושלים (המשרד לירושלים ומורשת). מטרת ההערכה היא לבחון האם ובאיזו מידה הושגו היעדים והמטרות שנקבעו לכל פרויקט וכן להעריך את היקף ההשפעה והתועלת בקידום האוכלוסייה והעסקים בתחומים בהם עוסקים הפרויקטים השונים. המחקר יבחן את הישגי היחידה בפרויקטים השונים בהתאם למטרות שהוגדרו מראש על ידי היחידה והמשרד לירושלים ומורשת.

מוצע למקד את ההערכה, בשלב הראשון, בשלושה פרויקטים:

1. פיתוח יזמות עסקית ;
2. הקמת HUB טכנולוגי במזרח העיר ;
3. תיירות (תיירות חווייתית וסיוע למלונאים).

הפרויקטים שנבחרו הם כאלה שהיחידה לפיתוח ויזמות במזרח העיר מפעילה מזה זמן ולכן 'בשלים' להערכה לאור ההתקדמות והעשייה בשטח. במסגרת עבודת ההערכה יוגש דו"ח מסכם בכל אחד מהתחומים שהוגדרו: עמידת הפרויקט במטרות וביעדים השונים, התייחסות לאופן הפעולה של היחידה בתחום והמלצות לשיפור.

החוקרים: אפרת סער, ישראל קמחי, מיכל קורח, ימית נפתלי, יובל שיפטן, עומר יניב, ליאור רגב.
בשיתוף: היחידה לפיתוח ויזמות עסקית במזרח ירושלים, המשרד לירושלים ומורשת

פרסומים מתוכננים לשנת 2017

- תושבים, לא אזרחים: ישראל וערביי מזרח ירושלים - 1967 - 2017, ד"ר אמנון רמון
- נפילתו ועלייתו של הר ציון כמוקד קדושה ומאבק בין-דתי (1967-2017), ד"ר אמנון רמון
- המו"מ על ירושלים, צוות המחקר
- שוק התעסוקה כמרחב משותף ליהודים וערבים בירושלים, מריק שטרן
- השנתון הסטטיסטי לירושלים, עורכת ראשית: ד"ר מאיה חושן; צוות השנתון: אלון קופרארד, יאיר אסף-שפירא, דפנה שמר,
- השנתון הסטטיסטי לירושלים - ערבית, עורכת ראשית: ד"ר מאיה חושן; צוות השנתון: אלון קופרארד, יאיר אסף-שפירא, דפנה שמר,
- על נתוניך ירושלים - עברית, ד"ר מאיה חושן, מיכל קורח, יאיר אסף-שפירא, דפנה שמר, אלון קופרארד
- Jerusalem: Facts and Trends, Maya Choshen, Michal Korach, Yair Assaf-Shapira, Dafna Shemer, Alon Kuperhard
- השנתון הסטטיסטי לחברה החרדית - אינטרנטי - ד"ר מאיה חושן ודפנה שמר (בשיתוף המכון לדמוקרטיה)
- **The Eroding Status-Quo Power Struggles on the Temple Mount**, Yitzhak Reiter
- שכונות מזרח ירושלים - אבו תור, שועפאט, ראס אל-עמוד, צוות המחקר
- פרויקט מרום - סיכום מחקרי תיירות, אקדמיה ותעשיות עתירות ידע, צוות המחקר
- עיר פתוחה - ד"ר ליאור להרס
- Contested Holy Places in Israel-Palestine: Sharing and Conflict Resolution
- (London and New York: Routledge) פרופ' יצחק רייטר
- דפוסי תעסוקה, צריכה וקהילה בערים החרדיות החדשות בישראל, ד"ר לי כהנר
- הישיבות התיכוניות החרדיות - פרופ' עמירם גונן, בצלאל כהן, מאיר קראוס, אליעזר היון, ימית נפתלי

פרסומים מתוכננים לשנת 2017

- תושבים, לא אזרחים: ישראל וערביי מזרח ירושלים – 1967 – 2017, ד"ר אמנון רמון
- סכסוכים במקומות קדושים – הר ציון, ד"ר אמנון רמון
- המשא ומתן על ירושלים, צוות המחקר
- שוק התעסוקה כמרחב משותף ליהודים וערבים בירושלים, מריק שטרן
- שנתון סטטיסטי לירושלים 2017, ד"ר מאיה חושן וצוות השנתון
- שנתון סטטיסטי לירושלים 2017 – ערבית, ד"ר מאיה חושן וצוות השנתון
- על נתונייך ירושלים – מצב קיים ומגמות שינוי 2017, ד"ר מאיה חושן, מיכל קורח, דפנה שמר, יאיר אסף-שפירא, אלון קנפרארד
- Jerusalem: Facts and Trends 2017 – Maya Choshen, Michal Korach, Dafna Shemer, Yair Assaf-Shapira, Alon Kuprhard
- שנתון החברה החרדית בישראל – (אינטרנטי), ד"ר מאיה חושן ודפנה שמר (בשיתוף המכון לדמוקרטיה)
- The Eroding Status-Quo – Power Struggles on the Temple Mount, פרופ' יצחק רייטר (London and New York: Routledge)
- שכונות מזרח ירושלים – אבו תור, שועפאט, ראס אל-עמוד, צוות המחקר
- פרויקט מרום – סיכום מחקרי תיירות, אקדמיה ותעשיות עתירות ידע, צוות המחקר
- עיר פתוחה, ד"ר ליאור להרס
- Contested Holy Places in Israel-Palestine: Sharing and Conflict Resolution (London and New York: Routledge), פרופ' יצחק רייטר
- דפוסי תעסוקה, צריכה וקהילה בערים החרדיות החדשות בישראל, ד"ר לי כהנר
- הישיבות התיכונות החרדיות, פרופ' עמירם גונן, בצלאל כהן, מאיר קראוס, ימית נפתלי, אליעזר הירון